

ДОВІДКА
про хід виконання у 2018 році
регіональної програми соціальної підтримки сімей, дітей та молоді
в Чернівецькій області на 2017-2021 роки
(рішення X сесії VII скликання від 22 грудня 2016 №266-10/16)

На виконання регіональної програми соціальної підтримки сімей, дітей та молоді в Чернівецькій області на 2017-2021 роки, затвердженої рішенням X сесії обласної ради VII скликання від 22 грудня 2016 р. №266-10/16, Чернівецьким обласним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі – обласний центр СССДМ) вживалися заходи спрямовані на: здійснення соціальної підтримки сімей, дітей та молоді, які опинилися в складних життєвих обставинах; попередження поширення раннього соціального сирітства, профілактики негативних явищ у дитячому та молодіжному середовищі, формування здорового способу життя; популяризацію альтернативних форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а саме інституту прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів та піклувальників, патронатних сімей; підвищення соціального захисту та безпеки населення шляхом виготовлення та поширення її соціально-рекламної продукції.

I. Організаційно-методичне забезпечення діяльності центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, а також закладів соціального обслуговування області

Упродовж 2018 року обласним центром СССДМ проведено 4 методичні наради за участю директорів районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі – центри СССДМ), закладів соціального обслуговування області, а також 2 спільні наради за участю директорів районних/міських СССДМ, закладів соціального обслуговування області та установ/організацій – суб'єктів соціальної роботи, на яких розглядалися питання: діяльність центрів СССДМ в умовах децентралізації, основні пріоритети та перспективи діяльності центрів СССДМ у 2018 році; посилення контролю щодо належного здійснення соціальної роботи із сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах; активізація інформаційно-роз'яснювальної роботи в громадах області з питань запровадження практики патронатних вихователів як альтернативного догляду дітей, що тимчасово залишилися без батьківської опіки; запровадження практики патронатних вихователів як альтернативного догляду дітей, що тимчасово залишилися без батьківської опіки; наставництво як ефективна форма допомоги дітям у соціалізації та адаптації до самостійного життя; про заходи щодо підвищення професійного рівня фахівців з питань здійснення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю; участь центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області в розвитку системи соціальних послуг в громаді в частині розроблення проекту Регіонального плану з реформування системи інституційного догляду

та виховання дітей на 2018-2026 роки; впровадження концепції моделі інтегрованої системи надання соціальних послуг на рівні об'єднаних територіальних громад; нормативного врегулювання організації соціальної підтримки (ведення випадку) сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю в громаді; організація взаємодії центрів ЦСССДМ із суб'єктами соціальної роботи з питань своєчасного виявлення сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах та надання їм ефективної соціальної підтримки і допомоги; організація соціальної роботи із сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах з причин вчинення насильства в сім'ї; взаємодія суб'єктів соціальної роботи, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми; соціальний захист учасників АТО та членів їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та надання послуги патронату над дитиною в об'єднаних територіальних громадах.

Для працівників центрів ССССДМ та закладів соціального обслуговування області, з метою підвищення їх фахового рівня, упродовж звітного періоду обласним центром ССССДМ проведено 5 семінарів на теми: «Психологічні основи профілактики та психокорекції девіантної поведінки соціально небезпечних хвороб», «Виявлення сімей (осіб), які перебувають в складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг та здійснення соціального супроводу таких сімей (осіб)», «Психологія спілкування та конфліктів у соціальній роботі», «Здійснення профілактичної роботи серед неповнолітніх та молоді стосовно попередження соціально небезпечних хвороб», «Профілактика синдрому «емоційного вигорання» у професійній сфері». Окрім того, позапланово проведено навчання для фахівців місцевих центрів ССССДМ щодо особливостей проведення інформаційно-роз'яснювальної та просвітницької кампанії з питань організації патронату над дитиною, а також семінар з питань з психологічної підтримки учасників АТО, внутрішньо переміщених осіб та членів їх сімей. Всього підвищили кваліфікацію 47 осіб (використано 2300грн.).

Окрім того, позапланово, обласним центром ССССДМ проведено 6 навчальних семінарів для соціальних працівників об'єднаних територіальних громад області (спільно зі службою у справах дітей обласної державної адміністрації), а також семінар-практикум (спільно з Чернівецьким регіональним відділенням Асоціації міст України). Тематика навчання: алгоритм роботи соціальних працівників з питань виявлення сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих ситуаціях; організація взаємодії з районними/міськими центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо надання соціальних послуг вразливим категоріям населення; організація взаємодії з районними/міськими центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо виявлення сімей, де мають місце факти скоєння домашнього насильства, здійснення оцінки потреб постраждалих осіб, надання інформації про їх права та можливості отримання дієвої допомоги; розвиток якісних соціальних послуг в громадах: послуга сімейного патронату; сімейні форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні; організація заходів в об'єднаній територіальній громаді з питань протидії домашньому насильству. Всього в навчаннях взяли участь 28 осіб.

В рамках виконання Програми, з метою забезпечення комплексного підходу до вирішення соціальних проблем сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, обласним центром СССДМ здійснено координацію діяльності та надання методичної допомоги місцевим центрам СССДМ області. Розроблено та надіслано для використання в роботі районним/міським центрам методичні рекомендації з питань проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо пошуку кандидатів у патронатні вихователі та проходження ними в подальшому навчання; здійснення профілактичної роботи з підлітками, які мають проблеми із законом; профілактики професійного вигорання працівників соціальної сфери.

Також забезпечено координацію діяльності та надання методичної допомоги двом закладам соціального обслуговування.

Так, у цілодобовому стаціонарі Чернівецького обласного центру соціально-психологічної допомоги отримали допомогу 97 клієнтів, в умовах денного стаціонару – 65 осіб, одноразову допомогу – 58 осіб, консультації по телефону – 46 осіб. З приводу домашнього насильства в закладі перебувало 36 осіб, з них 12 сімей (в них 17 дітей). В результаті проведеної роботи: 20 осіб – соціалізовано та адаптовано в соціум, 28 – отримали практичні навички по догляду та вихованню дитини, 12 – відновлено втрачені соціальні зв'язки, 21 – налагоджено стосунки з родичами, 22 – організовано медичне обстеження, 21 – отримали допомогу в лікуванні, 4 – отримали реєстрацію, 32 – поліпшено психоемоційний стан, 77 – отримали допомогу одягом, взуттям, продуктами харчування; 2 – сформовано нові соціальні зв'язки, 2 – оформлено державну соціальну допомогу, 21 – надано допомогу у вирішенні житлово-побутових проблем; 2 – влаштовано на роботу; 9 – влаштовано на навчання; 14 – оформлено/відновлено документи. Після завершення перебування в соціальному закладі 6 сімей (в них 13 дітей) передано під соціальний супровід центрів СССДМ за місцем проживання.

В Чернівецькій обласній комунальній установі «Соціальний центр матері та дитини» проживали 4 вагітні жінки, 12 матерів та 18 дітей віком до 18 місяців. У результаті проведеної роботи усім жінкам відновлено стосунки із соціальним оточенням, налагоджено зв'язки з родиною, організовано медичне обстеження, оформлено/відновлено реєстрацію за місцем проживання, зменшено асоціальну поведінку, навчено навичкам догляду за дитиною, а також практичним навичкам самообслуговування, надано допомогу одягом, взуттям, засобами гігієни, оформлено документи, в тому числі для призначення соціальних виплат. Вибуло із закладу 10 жінок (12 дітей), з яких повернулися з дитиною до чоловіка – 5, до сім'ї батьків – 4, та були передані під соціальний супровід центрів СССДМ за місцем проживання; у 1 жінки вилучено дитину.

З метою запровадження нових методів та інноваційних технологій проведення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю, в рамках реалізації проекту анонімного психологічного онлайн-консультування «Психосоціальна допомога вимушено переселеним особам і населенню, постраждалому від військового конфлікту в Україні» – «Let's Talk Давай

поговоримо», який реалізується медико-психологічним центром Буковинського державного медичного університету, центри СССДМ області активно популяризують дистанційне психологічне консультування серед клієнтів соціальних служб, у т.ч. учасників АТО та членів їх сімей, що є досить актуальним для осіб, які проживають у віддалених районах області. За час реалізації проекту такі консультації отримали 250 осіб.

Запроваджено також новий механізм взаємоінформування між управліннями соціального захисту населення та місцевими центрами СССДМ з питань надання психологічної підтримки учасникам АТО та їх сім'ям, а також сім'ям загиблих учасників АТО. Зокрема, центри СССДМ тепер отримують повідомлення щодо учасників АТО, які відмовились від проходження психологічної реабілітації, з метою забезпечення їх соціально-психологічною підтримкою за місцем проживання, в тому числі, охоплення соціальним супроводом/патронажем, мінімізації у них соціально-психологічних складнощів адаптації при переході із одних життєвих обставин в інші.

II. Соціальна підтримка сім'ї, подолання сімейного неблагополуччя

В рамках виконання Програми, місцевими центрами СССДМ області з метою соціальної підтримки сім'ї, подолання сімейного неблагополуччя упродовж звітного періоду соціальними послугами охоплено 3886 сімей (виховується 6103 дитини), які перебувають у складних життєвих обставинах, з них 1292 неблагополучних сімей (виховується 2389 дітей); соціальним супроводом/патронажем – 401 сім'ю.

З метою попередження сімейного неблагополуччя та домашнього насильства, підвищення рівня виховного та освітнього потенціалу батьків, сприяння у вирішенні конфліктних ситуацій, покращення житлово-побутових умов проживання, з членами сімей проведено профілактичні бесіди щодо відповідального батьківства, ведення здорового способу життя, надано інформаційні послуги щодо подальшого навчання та працевлаштування, отримання матеріальної та гуманітарної допомоги, проведено психологічні та юридичні консультації.

В результаті проведеної роботи:
подолано складні життєві обставини у 201 сім'ї,
мінімізовано – у 559 сім'ях.

Загалом за результатами соціальної роботи надано допомогу:
психологічну – 2758 сім'ям,
юридичну – 1801 сім'ї,
з питань працевлаштування – 142 сім'ям,
з влаштування до закладів освіти – 109 сім'ям,
організації лікування – 689 сім'ям,
організації оздоровлення – 425 сім'ям,
щодо вирішення житлово-побутових проблем – 678 сім'ям,
налагодження зв'язків з членами родини, громадою – 1638 сім'ям,

отримання/відновлення реєстрації за місцем проживання/перебування – 277 сім'ям,

гуманітарної допомоги – 869 сім'ям,

зі сприяння в оформленні/відновлення документів (паспорту, свідоцтва про народження та реєстрацію, посвідчення багатодітних родин, встановлення групи інвалідності), у т.ч. для призначення соціальних виплат – 896 сім'ям,

щодо навчання навичкам догляду за малолітніми дітьми 276 сімей,

стосовно отримання консультацій щодо захисту житлових та майнових прав 90 особам з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування,

щодо попередження вчинення насильства – 361 сім'ї,

щодо профілактики соціального сирітства – 190 сім'ям (в них 558 дітей),

щодо попередження вилучення дітей – 163 сім'ям (в них 499 дітей, які залишились в сім'ї),

щодо повернення дітей з інтернатних закладів – 90 сім'ям,

з них на проживання у 41 сім'ю повернуто 74 дитини,

щодо направлення до соціальних закладів (сфери соціального обслуговування, охорони здоров'я, системи соціального захисту, недержавного сектора) – 2071 сім'ю.

Окрім того, соціальною підтримкою центрів СССДМ охоплено інші категорії сімей:

- 277 сімей (262 дитини), де один чи кілька членів мають інвалідність;

- 111 сімей (111 дітей), де діти мають інвалідність;

- 95 сімей (214 дітей), де є алко/наркозалежні члени родини;

- 610 сімей (1290 дітей) інших категорій – багатодітні сім'ї, малозабезпечені сім'ї, неповнолітні породіллі тощо;

- 103 сім'ї, де проживають особи похилого віку.

До надання соціально-психологічної підтримки зазначеним вище сім'ям та дітям залучено суб'єктів взаємодії: управління соціального захисту населення, освітні та медичні заклади, центри зайнятості та центри надання безоплатної юридичної допомоги, ювенальну превенцію, служби пробації, практичних психологів, громадський сектор соціального спрямування.

Місцевими центрами СССДМ забезпечено соціальну підтримку та допомогу учасникам АТО, членам їх сімей та членам сімей загиблих учасників АТО, а також внутрішньо переміщеним сім'ям. Всього соціальними послугами охоплено 448 сімей учасників АТО (372 дитини), під соціальним супроводом/патронажем перебувало 49 сімей зазначеної категорії. В результаті проведеної роботи надано: психологічну допомогу – 343 сім'ям, юридичну допомогу – 161 сім'ям, сприяння у працевлаштуванні – 9, у влаштуванні до закладів освіти – 4, в організації лікування – 23, в організації оздоровлення – 26, у вирішенні житлово-побутових проблем – 23, у налагодженні зв'язків з членами родини/громадою – 99, в отриманні/відновленні реєстрації за місцем проживання/перебування – 74, в отриманні гуманітарної допомоги – 219, в оформленні/відновленні документів, у т.ч. соціальних виплат – 89. До надання

соціально-психологічної підтримки таким сім'ям залучено психологів закладів освіти, охорони здоров'я, громадського сектору. Також Чернівецьким обласним центром СССДМ забезпечено інформаційну підтримку сайту та сторінки в соціальних мережах для учасників антитерористичної операції (учасників бойових дій), членів їх сімей, членів сімей загиблих учасників АТО та членів сімей загиблих волонтерів в зоні АТО.

З метою надання соціально-психологічної допомоги внутрішньо переміщеним сім'ям охоплено соціальними послугами 117 сімей (виховується 213 дітей). За сприяння центрів СССДМ області, у співпраці з іншими суб'єктами соціальної роботи (управління соціального захисту населення, освітні та медичні заклади, центри зайнятості та центри надання безоплатної юридичної допомоги, практичні психологи, представники громадських організацій соціального спрямування тощо), досягнуто таких результатів: отримали психологічну підтримку – 82 сім'ї; юридичну допомогу – 58 сім'ї; сприяння у працевлаштуванні – 17, у влаштуванні до закладів освіти – 3, в організації лікування – 9, в організації оздоровлення – 7, у вирішенні житлово-побутових проблем – 14, у налагодженні зв'язки з членами родини та громадою – 31; в отриманні/відновленні реєстрації за місцем проживання/перебування – 25, в отриманні гуманітарної допомоги – 17, в оформленні/відновленні документів, у т.ч. соціальних виплат – 26. Також, спільно з Чернівецьким відділом поліції ГУНП в Чернівецькій області проведено міжрайонні відбіркові змагання з футболу серед дітей, які перебувають у конфлікті із законом, дітей із багатодітних родин, внутрішньо переміщених осіб, дітей учасників АТО, в яких зокрема взяли участь 7 дітей із внутрішньо переміщених сімей.

З метою запобігання ранньому соціальному сирітству здійснено перевірку цільового використання коштів 805 сімей (1566 дітей) при народженні дитини, підготовлено 32 пропозиції органам соціального захисту населення щодо припинення виплати державної допомоги при народженні дитини. З метою запобігання відмовам матерів від новонароджених дітей, забезпечення психологічної та соціальної підтримки вагітних жінок та жінок, які народили дитину, зокрема неповнолітніх матерів, матерів, які опинилися в складних життєвих обставинах, поширення засад відповідального батьківства, проведено ряд заходів. Загалом намір відмовитися від новонародженої дитини у звітному періоді виявили 4 жінки (в них 4 новонароджених дітей). З них, у 2-х – нестійкий психологічний стан, в 1 – низький матеріальний дохід сім'ї, в 1 – відсутність родичів. В ході здійснення соціальної роботи жінкам поліпшено психоемоційний стан, надано допомогу у відновленні документів, лікуванні та догляді за дитиною, навчено навичкам догляду за новонародженими дітьми, налагоджено/відновлено соціальні зв'язки, надано інформацію про інших суб'єктів соціальної роботи. В результаті 2 жінки змінили рішення та залишили дітей в сім'ї, з яких 1 жінку направлено до обласної комунальної установи «Соціальний центр матері та дитини». Також соціальними послугами центрів СССДМ охоплено 190 сімей (558 дитини), де є ризик соціального сирітства; 285 сімей, в яких 512 дітей цілодобово перебувають в інтернатних закладах;

246 одиноких матерів/батьків (581 дитина). У результаті проведеної роботи: у 163 сім'ях, де був ризик соціального сирітства – 499 дітей залишились в родині; 74 дітей повернулись з інтернатних закладів на проживання до 41 сім'ї.

Охоплено 266 сімей, де виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування: 193 сім'ї опікунів (282 дитини); 2 сім'ї усиновлювачів (5 дітей), також під соціальним супроводженням перебувало 54 прийомних сім'ї (виховується 102 дітей) та 17 дитячих будинків сімейного типу (виховується 111 дітей). Загалом соціальними послугами охоплено 500 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також 90 осіб старше 18 років з їх числа.

Соціальними послугами охоплено 277 сімей, де один чи кілька членів мають інвалідність (262 дитини), в тому числі 111 сімей, де інвалідність мають діти. Під соціальним супроводом/патронажем перебувало 49 сімей. Всім сім'ям забезпечено психологічну та соціально-педагогічну підтримку, допомогу у проходженні медичного огляду та подальшого лікування, вирішенні побутових проблем, покращенні матеріального стану, що посприяло їх соціальній реабілітації та інтеграції в суспільстві. Сім'ї, де виховуються діти з інвалідністю, ознайомлено з програмою «Доступні ліки», надано інформаційні послуги щодо налагодження зв'язків з установами, громадськими організаціями, що можуть допомогти у вирішенні побутових та гуманітарних проблем. Загалом для 400 сімей зазначеної категорії проведено 26 групових заходів (круглі столи, лекторії, зустрічі з медичними працівниками та представниками освітніх і культурних закладів). Чернівецьким міським центром СССДМ організовано роботу клубу «Паросток» для батьків, які виховують дітей та молодь з інвалідністю. Клуб нараховує 115 родин, в яких виховуються 55 дітей та 67 молодих осіб з інвалідністю.

Спільно з іншими суб'єктами соціальної роботи, а саме службами у справах дітей районних державних адміністрацій/міських рад, службами з питань пробації в Чернівецькій області, організовано інформаційно-просвітницьку роботу, спрямовану на запобігання злочинним проявам, вчинення неповнолітніми повторних правопорушень та ресоціалізацію їх у суспільстві. Зокрема, надано індивідуальні консультації, проведено 112 профілактичних заходів з питань правової освіти (бесіди, лекції, відеолекторії, тренінги), яким охоплено 4564 особи учнівської молоді та 175 неповнолітніх, схильних до правопорушень. Окрім того, працівниками центрів СССДМ області соціальними послугами охоплено 343 сім'ї (виховується 190 дітей), члени яких перебувають у конфлікті із законом, 136 молодих осіб віком 18-35 років, які відбули покарання, а також 27 неповнолітніх, які за рішенням суду, звільнені від відбування покарання з випробуванням, та 45 дітей, схильних до правопорушень, які перебувають на обліку у районних/міських відділеннях Національної поліції. Під соціальним супроводом/патронажем перебувало 55 сімей, де виховуються неповнолітні з асоціальною поведінкою. Для батьків організовано тренінги щодо відповідального батьківства та необхідності здійснення контролю за дозвіллям дітей з метою недопущення вчинення ними повторних правопорушень, надано

індивідуальні консультації (всього 34 заходи). Також індивідуальними послугами охоплено 4 неповнолітніх, які перебувають/перебували у слідчому ізоляторі м. Чернівці. Їм надано психологічні та інформаційні консультації щодо профілактики вчинення повторних злочинів, формування навичок ведення здорового способу життя, важливості розуміння перспектив свого життя та шляхів їх досягнення відповідно до реальних можливостей.

В рамках соціальної підтримки сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, Чернівецьким обласним центром СССДМ проведено заходи:

- «Веселкове дитинство моє» з нагоди Міжнародного дня захисту дітей (травень 2018 року). Програма заходу передбачала перегляд дітьми мультфільму «Руслан і Людмила» у кінотеатрі «Ефект», смачний попкорн та подарунки від організаторів та спонсорів свята; акцію «Запусти свої мрії» - кульки, які діти випустили в небо, як символ здійснення своїх бажань; відвідування розважальних атракціонів у Центральному парку культури та відпочинку ім. Т. Шевченка, та обід у кафе «Літо». Загалом у заході взяли участь 130 дітей з районів області та міста Чернівці (використано 25000грн.).

- тренінги для волонтерів Чернівецького обласного центру СССДМ (жовтень 2018 року) на базі Чернівецького ліцею сфери послуг проведено. На заняттях розглянуто питання становлення та розвитку волонтерства в Україні і за кордоном, особливості діяльності волонтерських молодіжних організацій та їх участі у соціальних заходах. Заняття проходили у тренінговій формі та були спрямовані на мотивацію молоді звертати увагу на соціальні проблеми, бути активними та долучатись до волонтерства. Загальна кількість учасників – 13 осіб (використано 900грн.).

- «Зоряні надії» з нагоди Міжнародного дня людей з інвалідністю (грудень 2018 року). У святі взяло участь 350 дітей та молоді з інвалідністю з м. Чернівці та районів області. Програма заходу передбачала виставку творчих робіт учасників заходу, розміщену у фойє Чернівецького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. О. Кобилянської (вишивки, ліплення, різьблення та випалювання по дереву, живопис, художній розпис в техніці «батик», бісероплетіння, декупаж та аплікації). Також учасники заходу подивилися театралізовану виставу «Кішчин дім», а після перегляду вистави для них було організовано святковий обід в ресторані «Брізоль» та вручено подарунки (використано 38000грн.).

- «Святий Миколай, нас не забувай!» з нагоди Дня Святого Миколая, новорічних та різдвяних свят (упродовж грудня). В рамках зазначеної акції охоплено 537 дітей. Працівники та волонтери міських/районних центрів СССДМ області відвідали родини соціально незахищених категорій та передали дітям, які в них виховуються, новорічні подарунки, провели з ними рольові ігри та вікторини (використано 25000грн.).

III. Поширення та розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

Щокварталу проведено 4 тренінги для кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі дитячих будинків сімейного типу, опікуни/піклувальники, усиновлювачі. За результатами навчання довідки та рекомендації отримали: в якості потенційних прийомних батьків – 6 сімей, опікунів/піклувальників – 18 сімей, усиновлювачів – 2 особи. Всього навчання пройшли 50 осіб. У ході тренінгів учасники ознайомились з чинним законодавством щодо функціонування сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; визначили роль прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу та сімей опікунів, піклувальників для забезпечення захисту прав та інтересів дітей-сиріт; отримали знання щодо становлення особистості дитини та особливості її розвитку, шляхів формування життєвої компетентності дитини та підготовки її до самостійного життя (використано 3100грн.).

У квітні, жовтні 2018 року проведено курси підвищення кваліфікації для прийомних батьків та батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу. Всього підвищили свою компетентність 25 прийомних батьків та 12 батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу. Під час занять батьки поглибили знання про прийомну сім'ю та дитячий будинок сімейного типу, соціально-психологічні фактори становлення особистості дитини, методи сімейного виховання та відновлення стосунків дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, вдосконалили вміння уникати та долати труднощі сімейного виховання, запобігати девіантній поведінці дитини та емоційному «вигоранню» самих батьків, налагоджувати стосунки у сім'ї на засадах партнерської взаємодії, взаєморозуміння, поваги і любові (використано 1000грн.).

Окрім того, у червні проведено «Літню школу» для прийомних батьків, батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу. Регіональними тренерами організовано з батьками тренінгові вправи із застосуванням арт-терапевтичних технік для зняття емоційної напруги. Також батьки отримали групові та індивідуальні консультації щодо особливостей і типових помилок виховання, сучасних проблем підліткового віку та вирішення підліткових конфліктів, впливу новітніх технологій на формування та становлення особистості дитини. Для дітей організовано різноманітні заняття, розважальні та спортивні ігри. У роботі Літньої школи взяли участь 20 осіб – прийомних сімей із Вижницького, Глибоцького, Кельменецького, Сокирянського районів. Літню школу організовано на базі ТРГК «Сонячна долина» (с. Бояни Новоселицького району Чернівецької області). Мета заходу – запобігання емоційному вигоранню прийомних батьків та батьків-вихователів, залучення їх до більшої соціальної активності та обміну досвідом, створення сприятливого середовища як для відновлення власних життєвих сил, так і для організації змістовного дозвілля та активного відпочину для прийомних дітей, дітей-вихованців дитячих будинків сімейного типу (використано 26000грн.).

Загалом, упродовж звітнього періоду, соціальним супроводженням охоплено 58 прийомних сімей (124 вихованці) та 17 дитячих будинків сімейного типу (119 вихованців). Також соціальними послугами охоплено 259 опікунських сімей (366 дітей). Соціальна робота була спрямована на запобігання появі сімейних проблем і формування педагогічної культури у прийомних батьків та батьків-вихователів, опікунів/піклувальників; надання їм допомоги у формуванні адекватної поведінки у дітей стосовно однолітків, налагодженні позитивних взаємин між дорослими і дітьми, значенні особистого прикладу і авторитету батьків у вихованні дітей, у виборі ними майбутньої професії, ролі сім'ї у керуванні процесом самовиховання дітей і підлітків, особливості виховання дітей з відхиленнями у фізичному і психічному розвитку; причин та наслідків дитячого алкоголізму, токсикоманії, ролі батьків у подоланні дітьми цих залежностей. Також працівниками центрів СССДМ проводилась роз'яснювальна робота серед прийомних батьків, батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу, опікунів/піклувальників щодо застосування норм законодавства України про пільги та гарантії дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування. З вихованцями прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів/піклувальників проведено зустрічі, індивідуальні бесіди та консультації, тренінгові заняття, опитування та анкетування, організовано зустрічі з біологічними родичами і спостереження за перебігом цих зустрічей. В результаті проведеної роботи досягнуто наступних результатів: 66 дитини – підтримує стосунки з біологічними родичами, 181 – оволоділи навичками самообслуговування, 112 – підвищили соціальну активність, 55 – підготовлено до самостійного життя, 55 – сформували особисту активність у виборі майбутньої професії, 49 – сформували вміння планувати бюджет, 46 – самостійно вести домашнє господарство.

IV. Профілактика соціально небезпечних хвороб та негативних явищ у дитячому та молодіжному середовищі, в тому числі серед груп ризику, пропагування здорового способу життя

Упродовж 2018 року центрами СССДМ області проведено 549 групових заходів (бесіди, лекції, відеолекторії, тренінги) з питань профілактики насильства в сім'ї та жорстокого поводження з дітьми, збереження репродуктивного здоров'я, профілактики алкоголізму, наркоманії, асоціальної поведінки та скоєння повторних правопорушень неповнолітніми, правової освіти неповнолітніх та молоді, протидії ВІЛ-інфекції та СНІДу, безпечної статевої поведінки молоді. З батьками підлітків проведено бесіди, спрямовані на підвищення рівня обізнаності з питань виховання дітей та правових знань, що стосуються їхньої відповідальності та прав, передбачених законодавством України. Загалом соціально-профілактичною роботою охоплено 11940 осіб, з них 9627 дітей та 2313 молодих осіб; 1525 сімей. Цільова аудиторія: неповнолітні, учнівська молодь, особи, засуджені до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах тощо. Індивідуальною роботою охоплено 954 особи.

Також спільно з іншими суб'єктами соціальної роботи, а саме службами у справах дітей районних державних адміністрацій/міських рад, службами з питань пробації в Чернівецькій області, організовано інформаційно-просвітницьку роботу, спрямовану на запобігання злочинним проявам, вчинення неповнолітніми повторних правопорушень та ресоціалізацію їх у суспільстві. Зокрема, надано індивідуальні консультації, проведено 112 профілактичних заходів (бесіди, лекції, відеолекторії, тренінги), яким охоплено 4564 неповнолітніх. Тематика заходів: правова освіта неповнолітніх (права та обов'язки, кримінальна та адміністративна відповідальність неповнолітніх за вчинення різних видів злочинів); профілактика насильства серед осіб груп ризику; негативи вживання алкогольних напоїв, наркотичних та психотропних речовин, що призводять до проблем із законом; психологічні аспекти поняття «конфлікту» та шляхи його подолання. Вказані вище заходи проведено у навчальних закладах області та службах пробації.

Окрім того, працівниками центрів СССДМ області соціальними послугами охоплено 343 сім'ї, члени яких перебувають у конфлікті із законом; 165 молодих осіб віком 18-35 років, які відбули покарання; 27 неповнолітніх, які за рішенням суду, звільнені від відбування покарання з випробовуванням; а також 175 дітей, схильних до правопорушень, які перебувають на обліку у районних/міських відділеннях Національної поліції. Під соціальним патронажем перебувало 253 сім'ї, де виховуються неповнолітні з асоціальною поведінкою. Для батьків організовано тренінги щодо відповідального батьківства та необхідності здійснення контролю за дозвіллям дітей з метою недопущення вчинення ними повторних правопорушень, надано індивідуальні консультації. Всього проведено 34 соціально-профілактичних заходи. Загалом до проведення профілактичної роботи залучено медичних працівників, психологів, юристів, працівників центрів зайнятості, служб у справах дітей, правоохоронних органів, представників громадських організацій соціального спрямування.

Безпосередньо Чернівецьким обласним центром СССДМ: Здійснено 12 виїздів Мобільної консультаційної групи в райони області, в рамках яких проведено 36 профілактичних заходів з питань ведення здорового способу життя, правової освіти учнівської молоді (охоплено 776 старшокласників), 5 виїзних засідань круглих столів з прийомними батьками, батьками-вихователями та опікунами (109 осіб). Всього використано 10000грн.

Проведено акцію «Не будь дитиною – зроби тест» (1 грудня 2018 року) спільно з Чернівецьким благодійним товариством «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД». Акція відбулася в ТРЦ «DEPOt» (м. Чернівці). Під час проведення акції волонтери Чернівецького ОЦССДМ роздавали відвідувачам закладу дитячі пустушки з метою привернення уваги громадян до відповідального ставлення до власної безпеки та збереження свого здоров'я; поширювали соціально-рекламну продукцію з даної тематики та пропонували зробити тест на ВІЛ. Охоплено 350 осіб. Використано 1100грн.

V. Інформаційно-рекламне забезпечення діяльності центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, а також закладів соціального обслуговування області

З метою інформування населення про роботу центрів СССДМ області, упродовж звітнього періоду підготовлено 5 сюжетів на обласних телеканалах, здійснено 27 виступів на місцевих радіоканалах, опубліковано 120 статей в місцевих часописах з питань попередження сімейного неблагополуччя; збереження репродуктивного здоров'я та планування сім'ї; ведення здорового способу життя; протидії домашньому насильству; популяризації соціальної послуги патронату та сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; соціальної підтримки сімей учасників АТО.

На вулицях м. Чернівці розміщено 15 сіті-лайтів з питань пропаганди здорового способу життя та 20 наклейок у громадському транспорті з питань профілактики ВІЛ/СНІДу, вживання наркотичних речовин підлітками та молоддю. Також надано сприяння Міжнародній Антинаркотичній Асоціації у розміщенні в м. Чернівці 8 білбордів, 8 сіті-лайтів та 60 листівок у громадському транспорті «Допомога алко-, наркозалежним».

Центрами СССДМ області розроблено, виготовлено та розповсюджено соціально-рекламну продукцію з питань профілактики насильства в сім'ї, ведення здорового способу життя, популяризації сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, створення сімей патронатних вихователів, з питань правової освіти неповнолітніх та профілактики правопорушень: всього 67 видів загальним тиражем 26000 примірників друкованої продукції та 1000 шт. акцидентної продукції, у т.ч. Чернівецьким обласним центром СССДМ виготовлено 14 видів друкованої продукції загальним тиражем 17000 примірників (використано 29100 грн.).

Також центрами СССДМ області проведено 120 PR-заходів, а також 75 заходів в рамках інформаційно-просвітницької кампанії з питань організації патронату над дитиною.

Робота центрів СССДМ постійно висвітлювалась на сайтах місцевих державних адміністрацій/міських рад, обласного центру СССДМ, а також на сторінках центрів СССДМ області в соціальній мережі (Facebook).

Загалом на виконання заходів регіональної програми соціальної підтримки сімей, дітей та молоді в Чернівецькій області на 2017-2021 роки було передбачено з обласного бюджету у 2018 році кошти у сумі 161 500 грн., які використані Чернівецьким обласним центром СССДМ, відповідно до календарного плану використання у 2018 році коштів, передбачених в обласному бюджеті на виконання регіональної програми, затвердженого розпорядженням обласної державної адміністрації від 02.02.2018 №91-р зі змінами у повному обсязі.

В. о. директора центру

Д. САВИЧ